

A?

Aalto-yliopisto

Avoimet oppimateriaalit, tekijöiden oikeudet

*Tekijänoikeusasiamies, Taideyliopistojen
tekijänoikeuspalvelu OTK Maria Rehbinder*

8.11.2023

Teksti lisensioitu

Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen lisenssillä

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/legalcode.fi>

Kuvaa ei ole lisensioitu

Tekijänoikeuslain mukaiset oikeudet

Tekijöille ja lähioikeuksien haltijoille syntyvät tekijänoikeuslain mukaiset oikeudet. Tekijöiden oikeudet syntyvät heti kun teos on tarpeeksi alkuperäinen ylittääkseen teoskynnyksen, tuottajan oikeus syntyy investoijalle.

Oikeudenhaltijoita:

- 1. Opettajat jotka kirjoittavat oman oppimateriaalinsa**
- 2. Kuvien tekijät, jos kuvat eivät ole materiaalin kirjoittajien itse tekemiä**
- 3. palveluntuottajat kuten videokuvaaja, editoija, valokuvaaja, nämä voivat olla yliopiston henkilökuntaa tai ostettujen palveluiden tekijöitä.**
- 4. Videon tai äänitteen tuottaja, voi olla yliopisto tai tuotantoyhtiö**
- 5. Esittävän taiteilijan suoja, edellyttää taiteellista tuotantoa**

- 1. Opettajan oikeudet**
- 2. Kolmansien oikeudet kuviin**
- 3. Tekijänoikeudesta sopiminen palveluita hankittaessa**
- 4. Tuottajan ja esittävän taiteilijan lähioikeus**

Opettajan oikeudet

Opettajan oikeudet

Henkilö joka kirjoittaa oppimateriaalia jota hän opettaa, henkilö laatii oppimateriaalin tekstin itse tai käyttää toistuvan kurssin laitoksella jo tehtyjä materiaaleja

**EUTI: 11 sanaa sanomalehtiartikkelista ylittää teoskynnyksen
EUR-Lex - 62008CJ0005 - EN - EUR-Lex (europa.eu)**

Oppimateriaali ylittää yleensä kirjallisen teoksen teoskynnyksen

**Kurssikuvaus ? Muodostunut ongelmaksi DIGIVISIO työssä
kurssikuvaukset tulisi saada DIGIVISIO alustalle + lisensoida**

Avoimen oppimateriaalin lisensiointi

Oikeudenhaltija voi lisenoida itse tekemänsä oppimateriaalin avoimella lisenssillä, kuten Creative Commons lisenssillä.

Jos korkeakoulu haluaa lisenoida avoimella lisenssillä, tulee korkeakoululla olla omistusoikeus tai vähintään uloslisensioitavan lisenssin laajuinen sisäänlisensioitu oikeus materiaaliin

Aalto-yliopistossa opettaja valitsee haluaako lisenoida esim.

Aalto OpenLearning jonka sivuston materiaali lisenioitu

CC BY 4.0 Deed | Attribution 4.0 International | Creative

Commons ellei toisin mainita, esim. kuvissa voi olla maininta siitä että PP esityksen kuvien oikeutta ei lisenoida

Oikeudet kuviin

Oppimateriaalin tekstin valaiseminen kolmansien kuvilla

Kuvasitaatteja on mahdollista käyttää oppimateriaalin tekstiä valaisemaan kuvasitaattisäännöksen nojalla, jos kuvan lähteet ja tekijät ilmaistaan hyvän tieteellisen tavan mukaisesti eli samalla tavalla kuin tieteellisessä artikkelissa, lisätietoja

[ImagOA-opas - Avoin tiede ja kuvien käyttö - LibGuides at Aalto University](#)

Avoimissa oppimateriaaleissa tulee merkitä selvästi että kuvia ei lisensioida jos ne ovat sitaatteja. Kuvien osalta tulee kertoa esim.

Illustrations/Kuvat © Rightholders /Oikeudenhaltijat. All rights reserved. Kaikki oikeudet pidätetään

Tekoälyjärjestelmän tekemät kuvat

Tarkista palvelun ehdot ja noudata niitä esim. OpenAI Dalle

Terms of use (openai.com)

Kerro läpinäkyvästi että kuva on laadittu tekoälyjärjestelmällä ja järjestelmän nimi

Älä lisensoi koska on mahdollista että kuvat loukkaavat jonkin kolmannen tahon tekijänoikeutta ja ehtojen mukaan: You are responsible for Content, including for ensuring that it does not violate any applicable law

Dalle käyttöehtödot Dallen tekemille kuville “Output”

3. Content

(a) **Your Content.** You may receive output generated and returned by the Services (“Output”). Subject to your compliance with these Terms, OpenAI hereby assigns to you all its right, title and interest in and to Output. This means you can use Content for any purpose, including commercial purposes such as sale or publication, if you comply with these Terms. You are responsible for Content, including for ensuring that it does not violate any applicable law or these Terms.

(b) **Similarity of Content.** Due to the nature of machine learning, Output may not be unique across users and the Services may generate the same or similar output for OpenAI or a third party. For example, you may provide input to a model such as “What color is the sky?” and receive output such as “The sky is blue.” Other users may also ask similar questions and receive the same response. Responses that are requested by and generated for other users are not considered your Content.

Aalto-yliopisto

Tekoälyjärjestelmä Dalle palvelulla tehty kuva

<https://openai.com/policies/terms-of-use>

Prompt was:
Teacher teaching a
classroom of robots

7.11.2023

Palveluntarjoajien tekijänoikeuksista sopiminen

Oikeuksista sopiminen palveluita hankittaessa (graafinen suunnittelu yms.)

Avoimia oppimateriaaleja varten tarve saada vähintään edelleenluovutusosoikeus valitun uloslisensioinnin laajuisena ja muuttamisoikeus, yksinoikeus/ omistusoikeuden siirto

- **Alustojen muuttuvien ehtojen mukainen lisensiointi, avoin lisensiointi**
- **Muuttamisoikeus jotta materiaalia voidaan tarvittaessa päivittää ja muunnella opetuksen tarpeiden mukaisesti. Tarvitaan laajemmat oikeudet kuin saisi JYSE ehdoilla**
- **Yksinoikeus visuaalisuus joka osa brändiä**
- **Henkilöiden, teosten suoja, valokuvaajalle ei henkilökuvien tai teosten käyttöön edes portfolioissa**

JYSE 20.1 immateriaalioikeuden omistusoikeus tai edelleenluovutusosoikeus palvelun lopputuloksiin eivät siirry tilaajalle.

20 Immateriaalioikeudet 20.1 Ellei toisin ole sovittu, immateriaalioikeudet palvelun lopputuloksiin tai dokumentaatioon eivät siirry tilaajalle. Kaikki aineisto, jonka tilaaja ja palveluntuottaja ennen tai jälkeen sopimuksenteon luovuttavat toisilleen, jäävät aineiston luovuttajan omaisuudeksi. Tilaajalla on kuitenkin peruuttamaton käyttöoikeus palvelun lopputuloksiin sekä muuhun palveluntuottajan sille luovuttamaan aineistoon hankintasopimuksen mukaisen palvelun käyttöön liittyvässä tarkoituksessa. Käyttöoikeus sisältää oikeuden käyttää, kopioida ja tehdä tai teettää muutoksia. Tehdessään tai teettäessään muutoksia palveluntuottajan luovuttamaan aineistoon, tilaajan on huolehdittava siitä, ettei palveluntuottajan liike- tai ammattisalaisuuksia paljasteta. Tilaajalla on oikeus luovuttaa aineisto samoin oikeuksin ja velvollisuuksin sille, jolle tilaajan tehtävät siirtyvät

JYSE ehdot eivät riitä, tulee sopia toisin

Tulee sopia vähintään seuraava: 20.1 Immateriaalioikeudet osalta sovitaan seuraavaa:

Tilaajalle siirtyy oikeus lisensoida tilatun palvelun lopputulokset ja dokumentaatio Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen lisenssillä

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/legalcode.fi>

tai muulla avoimella lisenssillä.

Tuottajan ja esittävän taiteilijan lähioikeudet

Tuottajan suoja on investoinnin suojaa

Videoihin syntyy tuottajan suoja, esim. yliopistolle videoon investoivana tahona (yliopiston laitteet ja henkilökunta)

46 a § (14.10.2005/821)

Kuvataallenteen tuottaja (22.5.2015/607)

Filmiä tai muuta laitetta, jolle on tallennettu liikkuvaa kuvaa, ei tuottajan suostumuksetta saa, ennen kuin 50 vuotta on kulunut tallentamisvuodesta:

- 1) siirtää laitteeseen, jolla se voidaan toisintaa;
- 2) levittää yleisön keskuuteen;

....

Esittävän taiteilijan oikeudesta voi sopia, mutta suoja on taiteen alan esitystä varten

TEKIJÄNOIKEUSNEUVOSTO LAUSUNTO 2023:1 Asia Esittävä taiteilija,opetus 31.1.2023 Tiivistelmä Avoimessa tiedetapahtumassa pidettyä luentoa pitävää professoria ei pääsääntöisesti pidetä esittäväenä taiteilijana

Kotimaisessa kirjallisuudessa on pohjoismaisen tarkastelun perusteella päädytty siihen, että taiteilijan esityksestä puhuttaessa lain valmistelijat ovat pitäneet silmällä traditionaalista taiteilijäkäsitettä, joka yhdistää käsitteen merkityksen esityksen taiteelliseen luonteeseen. (Haarmann: Tekijänoikeus ja lähioikeudet, Helsinki 2005, s. 261 ja siellä mainitut kirjallisuusviitteet). Luentoesitys saa esittävän taiteilijan lähioikeussuojaa, edellyttäen, että esityksellä on taiteellinen luonne. Myös edellä mainittua WIPO:n määritelmää esittäjästä on tulkittu siten, että se edellyttäisi esityksen kuuluvan esittävän taiteen alaan (Harenko – Niiranen – Tarkela: Tekijänoikeus, 2016 2. uudistettu painos s. 434)